

Sygn. akt I PSK 171/21

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko D. Z.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 grudnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt VII Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. – po ponownym rozpoznaniu sprawy z powództwa J. P. przeciwko D. Z. – oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt IV P [...], w którym Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.630 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczone od dnia 18 listopada 2015 r. do dnia zapłaty.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego pozwany zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie autora skargi skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż: 1. wbrew jasnym i jednoznacznym w treści przepisom art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., zrozumiałym bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań, przewidującym obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji oraz obowiązek dania temu wyrazu przez wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i wyjaśnienie jego podstawy prawnej, Sąd II instancji skopiował uzasadnienie wyroku wydanego w tej samej sprawie w dniu 22.12.2017 r., sporządzone przez Sąd orzekający w innym składzie, czym naruszył nie tylko reguły sporządzania uzasadnienia orzeczenia, ale również dał dowód nierozpoznania sprawy na nowo w granicach apelacji przez skład Sądu II instancji orzekający w tej sprawie ponownie, po uchyleniu poprzedniego orzeczenia; 2. wbrew jasnym i jednoznacznym w treści przepisom art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 22 § 1 i 100 § 1 k.p., zrozumiałym bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań, w tym zwłaszcza wobec utrwalonej wykładni poruszonych zagadnień prezentowanej przez Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, które pozwany przytaczał obszernie w apelacji, Sąd II instancji błędnie zinterpretował te przepisy: a) przyjmując, iż przekazanie pracownikowi przez pracodawcę informacji o odmowie udzielenia urlopu „dopiero” na 3 dni przed planowanym terminem jego rozpoczęcia umniejsza stopień winy pracownika do tego stopnia, że zachowanie pracownika polegające na zignorowaniu decyzji pracodawcy oraz wynikającej z tego kilkudniowej nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy nie kwalifikuje się jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, b) stawiając pracodawcy wymóg wykazania, że nieobecność pracownika spowodowała poważne zakłócenia w działalności zakładu pracy lub szkodę po stronie pracodawcy, gdy na gruncie tych przepisów wystarczające jest wykazania choćby i samego zagrożenia interesów pracodawcy, które mogą mieć postać nie tylko interesów materialnych, ale i niematerialnych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o: 1) odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania; ewentualnie o: 2) oddalenie skargi kasacyjnej, a w każdym

przypadku o: 3) zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autor skargi oczywistą zasadność jego skargi wiąże z twierdzeniem, że „Sąd II instancji skopiował uzasadnienie wyroku wydanego w tej samej sprawie w dniu 22.12.2017 r., sporządzone przez Sąd orzekający w innym składzie, czym naruszył nie tylko reguły sporządzania uzasadnienia orzeczenia, ale również dał dowód nierozpoznania sprawy na nowo w granicach apelacji przez skład Sądu II instancji orzekający w tej sprawie ponownie, po uchyleniu poprzedniego orzeczenia”.

W orzecznictwie przyjmuje się, że naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia (aktualnie uregulowanych w art. 327¹ k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ k.p.c.) jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną

podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 7 października 2005 r., IV CK 122/05; z 28 listopada 2007 r., V CSK 288/07; z 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC-ZD 2008, nr D, poz. 118; z 2 czerwca 2011 r., I CSK 581/10; z 11 marca 2020 r., I CSK 585/18; z 24 września 2020 r., IV CSK 32/19). Rozpowszechnione w orzecznictwie, choć niepozbawione kontrowersji, jest także stanowisko, zgodnie z którym wady uzasadnienia z natury nie mogą mieć wpływu na treść rozstrzygnięcia, gdyż uzasadnienie jest sporządzane już po wydaniu orzeczenia (zob. np. wyroki SN z 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNP 2003 nr 15, poz. 352; z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7, poz. 182, z dnia 13 maja 2021 r., V CSKP 101/21, LEX nr 3220004).

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera elementy określone w art. 387 § 2¹ k.p.c. – w szczególności precyzyjnie określa podstawę prawną wyroku wraz z przytoczeniem odpowiednich (wskazanych) przepisów prawa. Sąd drugiej instancji – ponownie rozpoznając sprawę – nie naruszył reguł postępowania odwoławczego określonych w art. 378 § 1 k.p.c. oraz w art. 382 k.p.c. Skarżący twierdzeń uzasadnienia wniosku nie sprecyzował przez wskazanie konkretnych zarzutów apelacji pozwanego, których w jego ocenie Sąd drugiej instancji nie rozpoznał. O oczywistej zasadności skargi nie przekonuje twierdzenie o skopiowaniu uzasadnienia wyroku wydanego w tej samej sprawie w dniu 22.12.2017 r. W sprawach jednorodząjowych mogą się zdarzyć uzasadnienia bardzo podobne, co nie narusza przepisów dotyczących sporządzania uzasadnień orzeczeń; nawet wadliwe stylistycznie sformułowanie uzasadnienia wyroku, jednak z zachowaniem reguł określonych w art. 387 § 2¹ k.p.c., nie może stanowić o naruszeniu powyższego przepisu w kontekście wykazania przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na naruszenie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 22 § 1 i art. 100 § 1 k.p. autor skargi opiera na eksponowaniu wybranych elementów stanu faktycznego sprawy. Tymczasem ocena prawna zaskarżonego wyroku jest oparta na całościowej analizie okoliczności stanowiących podstawę faktyczną wyroku Sądu drugiej

instancji, który uznał, że powód był przez cały okres po złożeniu wniosku urlopowego informowany, że urlop został mu udzielony, wobec czego zaplanował wyjazd. Dopiero w ostatniej chwili został poinformowany o braku zgody, co uniemożliwiało mu zmianę planów urlopowych. Pozwany nie wykazał również, aby nieobecność powoda spowodowała poważne zakłócenia w działalności zakładu pracy, a tym bardziej, aby pozwany poniósł z tego powodu szkodę. Według Sądu drugiej instancji zachowanie powoda istotnie stanowiło naruszenie jego podstawowych obowiązków pracowniczych, ale nie było to naruszenie ciężkie, uprawniające pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Niewątpliwie pracownicy mają prawo do wypoczynku, które generalnie ujmując sprzyja również interesom pracodawcy; zmęczony lub wypalony zawodowo pracownik popełnia więcej błędów i wolniej wykonuje swoje czynności, a po urlopowej regeneracji sił – efektywniej wykonuje swoją pracę. Również w tym kontekście nie można było uznać, że wystąpiła przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.